

מסורת הש"ס

א) נס"א ל"ג וכן בתוס' פ"ג ליתא, ב) לקמן דף מז., ג) ס"א ל"ג, ד) דף כו:., ה) ובמדרן ו', ו) כ"ל כן, ז) גי' א"ת דלא מעל, ח) כ"א ונמאסת,

 נוסחת הריב"ן
א) קמא: ב) שהרי מעל וכיפר: ליתא ככ"י: ג) מטעמא:

 הגהות הב"ח
א) גמ' במעות שהפריש אביו אפילו מן הקלה: ב) שם קרבנו לזוט חטאתו יכול לא ילא בזהמה שהפריש לעצמו אפילו מן הקלה על הקלה או מן החמורה על החמורה או מן הקלה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גמ' או מן החמורה על החמורה אפי'. מיבא אפי' ממקל מכאן ומקומי בטר שהפריש לעצמו: ב) שם לעצמו מעות מן. מיבא מן ממקל ויב' על: ג) רש"י ד"ה ת"ל וכפר ובי' שהרי מעל ובי' עד סופו. יב' על שהרי מעל ובי' עד סופו זה ממקל לענין: ד) הוב' ד"ה שהרי ובי' קרבנן של דם כלל. יב' כאן מה"ד ואח"כ מה"ד הגהיה לא מעל. אימ': ה) בא"ד ולעשות חטאת דם דלא כיפר. יב' כאן שייך היה מקדש הרי"ם הנאמר לעיל דף כו ע"ב ד"הם שהרי: ו) ד"ה על חטאתו ובי' ולפירוש זה הוספתא. יב' לפירוש אלו המוס'. כן בתב חסב אחד על דברי מוס' אלו. ח"מ: ז) ד"ה הי"ב שהרי מעל וכפר. ממקל הי"ב ויב' הגה"ה ככ"ל. ח"מ: ח) בא"ד הואיל ושייך בזה שני קמ"ל ככ"ל לענין: ט) בא"ד אע"ג שדרשנו וכפר. מי' וכפר ממקל. ויב' ככר. ח"מ יעו"ש: י) ד"ה בד"א ובי' אינו יכול להפר מפני שאפשר לזוט להפסד. מינות שאפשר לזוט והלמ"ד מן להפסד ממקל:

 הגהות התוספות
1. מיבא קרבן ממקל. 2. מד"ל ויזין. 3. כ"ל קרבנן של חלב עד דם כלל. 4. כ"ל דלחרי. 5. כ"ל ולעשותו. 6. כ"ל וכיפר עליו. 7. כ"ל מויד נמי כיפר ואע"ג כו'. 8. כ"ל דמתקבלה. 9. כ"ל קרבנות טומאה. 10. כ"ל מששפטה.

בזמן שהן סתומין.

קרבנו בקרבנו יוצא כו'. ואית דדרשי ליה מקרבנו קמא: מן הקלה על הקלה. משבועת העדות לשבועת הפקדון או לשבועת דיטוי: מן **החמורה על החמורה**. מחלצ לדס מחייבי מיתות לחייבי כריתות

בשוגג: שכן אם הפריש בהמה על החלב
שאכל בשוגג והציאה על הדס שאכל בשוגג: **שהרי לא מעל**. לפי שהוא קדושת הגוף ואי אפשר לו להוציאה לחולין לפיכך לא כיפר וכדאמר' בפרק און[[]^{דרשתא]} דכריתותו דכיון דלא מזי מעייל כפורי נמי לא מכפר: ב) **שהרי מעל וכפר**. דכיון דלקח בהן חטאת אחר שלא הופרש לשמן הוה ליה כמפיך להו לחולין ומעל וכיון דמעל בו אמרי' וכפר דהוא קרבן מעילא: ס"ל. וכפר עליו הכהן ג) על חטאתו דלעולם לא כפר עד שיהא קרבנו לשום חטאו שאע"פ שמעל לא כיפר ג) שהרי מעל במעות. כל דבר שיוצא לחולין אית זיה מעילה והואיל דאית זיה מעילה כיפר: **קטני מיהם בהמה**. שהרי אין אדם מגלה על בהמת אביו מאי טעמא לאו משום דכמפורשת דמיא מאי לאו אפי' בעלת מוס: **מאי איריא דסני**. אצל יוצא במעות שהפריש כו':

בתנ"י באשה מנוולת. שאינה שותה יין: **גמ' דאי ר"א**. כיון דתגלות מעכבתה שלא לשמות יין כדאמרין בפרק ג' מינין (לקמן דף מו.). ואחר יסתה הנזיר יין) אחר מעשים כולן דדרי ר"א הילכך כיון דלא גילמה אסורה ציון והוה לה ניוול כדכתיב (וכריה טו) ומירוש יוצב בתולות הילכך מני מפר אע"פ שמרקו עליה כל הדמים:

ולתנא

(ב)מאיר **אומר** אף בתגלחת הטהרה יפר שהוא יכול לומר אי אפשרי באשה **בגלחת: גמ' מתני' דלא בר'** אליעזר דאי ר"א **האמר** תגלחת מעכבת וכיון **דלא** גילחה אסירה בחמרא וכיון דאית לה ניוול מציי מיפר **א** (ובהא פליגי)

חנא

דמיין דאי כסתומין לגלח כמו על מעות סתומין ומדמי הילכתא דה"ה דלענין אותה ההלכה נתקבלה **ה** דמעות סתומין יפלו לנדבה נימא דוקא מעות ולא בהמה ואפילו בעלת מוס וליכא למידחי דהא דקתני לעיל דאינו מגלה על בהמת אביו אע"פ שזכרנו שיש להם חטאת על מעות אביו והא אין מגלה אלא על מעות סתומין של אביו דקתני בזהדיא במתניתין (לקמן דף ג.): **לא תמימים**. עליהם אינו מגלה דהויא כמפורשים: **נזירך** ע"זה אחד מן הדמים. כגון שגמרה מזירות בטהרה והציאה קרבנות מזירות טהרה שהן ג' בהמות כבשה לחטאת וכבש לעולה ואיל לשלמים ומזרק עליה אחד מן הדמים חטאת או עולה או שלמים אינו יכול להפר נדרה לענין שלא תנטרך לגלח ולהציא שאר קרבנות לפי שאין כאן עוד עינוי נפש דכיון מותרת ואי משום שזריכה לגלח י) ומטעו עליה אשה מתגלחת אפשר לה בפאה נכרית הכי מפרש בגמרא אבל אי לא מרק הדס עדיין דאסורה [ציון] מיקרי שפיר עינוי נפש אע"ג דלא מיתסרא אלא שעתא פורתא: **רבי עקיבא אומר אפי"ו נשחט**. ולא מרק הדס אינו יכול להפר בגמרא מפרש משום הפסד קדשים ומסיק בגמרא כשנשחטה החטאת שאס יפר לה נמנאסת בהמה זו תאל לבית השריפה שהיא אינה זריכה לחטאת וגם לא יוכל לזרוק דמה לשם שלמים דחטאת שלא לשמה פסולה יש להסתפק אם היפר לה אס מופר או שמא יש כח ציד כחכים לעקור דבר מן התורה בשב ואל תעשה: **בר"א**. שאינו יכול להפר אחר שמרק אחד מן הדמים בתגלחת טהרה כדפי' שגמרה מזירות בטהרה אבל בתגלחת טומאה כגון שנעמאסת בזמירותה והציאה קרבנותיה בטומאה **ה** אע"פ שמרקו דמים יכול להפר מפני שאפשר לומר לה אי אפשרי באשה מנוולת כלומר שהיא זריכה למנות מעתה מזירות טהרה ותאסר ציון ויש כאן עינוי נפש וה"נ בגמרא מצינו לשון ניוול עינוי וקשה לישנא (דעיניו) דאי אפשרי דהוי ליה למימר משום עינוי וז"ל דקאי אדר"ע דקאמר שנשחטה י) אחת מן הבהמות אינו יכול להפר מפני שאפשר א' [לזוזא] להפסד קדשים אע"ג דאסורה ציון עד שישחטו שאר הבהמות ומזרוק דמן ויש כאן ענוי נפש פורתא בשביל ההוא פורתא אינו יכול להפר בשביל הפסד קדשים אבל בתגלחת דטומאה דאיכא עינוי נפש גדול שסותרת וצעי למימני מזירות אחרת [מודה] שיכול לומר לה אי אפשרי [צעניוין] גדול ח"נ משום דר"מ קאמר האי לישנא אי איפשרי קאמר ת"ק נמי אי אפשרי: ה"ג אי אפשרי באשה מגלחת. שזריכה לגלח בסוף מזירות טהרה כדכתיב בזהדיא ולת"ק אפשר בפאה נכרית הכי מפרש בגמרא: **תגל"חות מעכבת**. מלשמות ציון: וכיון דאי לא גילמה אסורה ואית לה ניוול. פי' לער עינוי נפש שזריכה להיות מעונה מן היין עד שתגלח מזי מיפר בעצור ההיא שעתא פורתא דאסירה ציון:

מי שאמר פרק רביעי נזיר

בח.

שהרי לא מע"ל. בשוגג אס שגג והקריב קרבנו על הדס קרבן של חלב דאכתי בקדושתיהו קאי כיון דבהמה קדושה קדושת הגוף ולא נפק לחולין בהכי כיון² שלא נהנה ממנה לא כיפר במויד דלא עשה כלום שאינו יכול להתכפר בקרבן של דם³ כלל ד) לא

מעל אס עשה ו) (צו) בשוגג הואיל ואינו מוציאו מרשות הקדש אלא מהקדש זה להקדש אחר ומתוך שלא מעל לא כיפר והכי מפרש ליה בפרק בתרא דכריתות (דף ס:.) ואחר"י שאנו רואין בשוגג דלא ו כיפר דין הוא כשנתכוון לעקר חטאת חלב ולעשות⁵ חטאת דס דלא כיפר ח: **ע"ל חטאתו**. וכפר⁶ הכהן על חטאתו בכבשה דיחיד כתיב אלאמא דבמויד אינו יכול לשנות אפי' במעות וכן תניא בתוספתא דכריתות (פ"ד) הפריש מעות לחטאת חלב והציאום על חטאת דס לחטאת דס והציאום לחטאת חלב בשוגג מעל לפיכך כיפר במויד לא מעל לפיכך לא כיפר [אלאמא] במויד אף במעות לא כיפר וכ"ש בהמה דלא מזי משנה ו) ולפי' זו התוספתא משמע דנסיבא קרא אחרינו על חטאתו ולא פסוק ראשון שדרש ככר: ו) ה"ג שהרי מעל וכפר שהמעות אין בהם קדושת הגוף ויוציאין מקדושמן בקל וכשמשנה אותו לקרבן אחר נפקי המעות לחולין והכי הן חולין ציד מוכר הבהמה דאי לא נפקא לחולין לא מעל ולכן נמי כפר בשוגג ולכן במויד נמי גימא דכפר הואיל ושייך בזה שני ח) בשוגג אמר ומעל וכיפר ולא במויד ומיהו אי לא הוה ילפי' [קרא ה"א] מויד וכפר⁷ אע"ג שדרשנו יא) וכפר על חטאתו עד שיהא קרבנו לשם חטאתו תרתי שמעינן מיניה כדאמרין בעלמא (גיטין דף ג:) אחס ולא שותפין אחס ולא אפטרופסים אחס ולא התורם את שאינו שלו וכולהון דרשינן מחד אחס: **קרנתי** מיהא. לעיל דאינו מגלה על בהמת אביו מאי לאו אפילו בעלת מוס אלאמא כמפורשין

 מוסף רש"י
בזמן שהן סתומין. שלא פירש אלו לקנות חטאת ולזול לקנות עולה (כריתות כו.). אחר שזכרנו על הקדש לחולין, דשני דלכר (שם).
 פי' הרא"ש
ת"ל על חטאתו דכתיב קרבנו על חטאתו כפי' שנייה כתיב והביא קרבנו שעירת עזים על חטאתו: לא מעל ולא כיפר לא מעל בעושה כן בשוגג דאין מעילה אלא במשנה מרשות הקדש לרשות הדיוט בשוגג. והכא מהקדש להקדש קא משני ולא מעל הלכך לא כפר דלא יצא הקרבן מחוקתו. וכיון דבשוגג לא כפר דין הוא נמי במתכרין לעקור חטאת חלב ולעשותו חטאת דם דלא כיפר: שהרי מעל וכיפר. שהמעות אין בהם קדושת הגוף כשנתנן לקנות בהם בהמה לצורך קרבן אחר יצאו לחולין הילכך כיפר: תלמוד לומר על חטאתו [בשעירת עזים] לא כתיב אלא חד וימנא על חטאתו. אבל בבי כשבה כתי' וביא קרבנו לחטאת. וכתיב בסוף הפרשה וכפר עליו הכהן על חטאתו: קתני מיהת בהמה. שהרי אין אדם מגלה על בהמת אביו: [מתני'] נזרק עליה אחד מן הדמים אינו יכול להפר שלאחר זריקת אחד מהדמים היא מותרת ביין וליטמא למתים וליכא תו עינוי נפש הלכך לא מציי מפר. ור"ע סבר שאפי' שנשחט ולא נזרק אינו יכול להפר ומפרש בגמ' משום הפסד קדשים מ"מ אם הפיר מופר ומי' משמע אינו יכול להפר דר"ע כמו אינו יכול להפר דת"ק. ותימה הוא דאם נטמאת שתיבא קרבן טומאה: בר"א בתגלחת טהרה. דהוי סוף נזירותה אבל תגלחת טומאה יפר.

משום

 עין משפט גר מצוה
מה א (מיי) פ"ה מהל' פסולי מוקדשין הל"ח) (מיי) פ"ג מהל' שגבות הל' ג):
מו ב מיי פט"ו מהל' פסולי המוקדשין הל' ו פס"ד מהל' מעילה הל"ה:
מו ג ד מיי פ"ד מהל' מעילה הל"ה [ע"ש כ"מ]:
מה ה מיי פ"ד מהל' מירות הל' ז:

 תורה אור השלם
1. ואם כבש יביא קרבנו לחטאת נקבה תמימה יביאנה: ויקרא ד לב 2. או הודיע אֵלָיו חטאתו אֲשֶׁר חָטָא והביא קרבנו שעירת עזים תמימה נקבה על חטאתו אֲשֶׁר חָטָא: ויקרא ד כח

 מוסף רש"י
בזמן שהן סתומין. שלא פירש אלו לקנות חטאת ולזול לקנות עולה (כריתות כו.). אחר שזכרנו על הקדש לחולין, דשני דלכר (שם).

 פי' הרא"ש
ת"ל על חטאתו דכתיב קרבנו על חטאתו כפי' שנייה כתיב והביא קרבנו שעירת עזים על חטאתו: לא מעל ולא כיפר לא מעל בעושה כן בשוגג דאין מעילה אלא במשנה מרשות הקדש לרשות הדיוט בשוגג. והכא מהקדש להקדש קא משני ולא מעל הלכך לא כפר דלא יצא הקרבן מחוקתו. וכיון דבשוגג לא כפר דין הוא נמי במתכרין לעקור חטאת חלב ולעשותו חטאת דם דלא כיפר: שהרי מעל וכיפר. שהמעות אין בהם קדושת הגוף כשנתנן לקנות בהם בהמה לצורך קרבן אחר יצאו לחולין הילכך כיפר: תלמוד לומר על חטאתו [בשעירת עזים] לא כתיב אלא חד וימנא על חטאתו. אבל בבי כשבה כתי' וביא קרבנו לחטאת. וכתיב בסוף הפרשה וכפר עליו הכהן על חטאתו: קתני מיהת בהמה. שהרי אין אדם מגלה על בהמת אביו: [מתני'] נזרק עליה אחד מן הדמים אינו יכול להפר שלאחר זריקת אחד מהדמים היא מותרת ביין וליטמא למתים וליכא תו עינוי נפש הלכך לא מציי מפר. ור"ע סבר שאפי' שנשחט ולא נזרק אינו יכול להפר ומפרש בגמ' משום הפסד קדשים מ"מ אם הפיר מופר ומי' משמע אינו יכול להפר דר"ע כמו אינו יכול להפר דת"ק. ותימה הוא דאם נטמאת שתיבא קרבן טומאה: בר"א בתגלחת טהרה. דהוי סוף נזירותה אבל תגלחת טומאה יפר.

שצריכה לחזור ולמנות נז"י טהרה: ויכול לומר אי אפשרי באשה מנוולת. פי' מעונה ומנועה משתיית יין: ור"מ אומר דאף בתגלחת הטהרה יפר משום דגלוה לאשה נוול ויפר כדי שלא תצטרך להתנוול בגלוה. ונ"ל דאפי' נזרק [נעליה] כל הדמים מיפר כל זמן שלא גלחה: